

Előadások helyett tanfolyam

Jancsi, János és a gyorsuló idő

A közmondások, bár születésük idején egész biztosan igazak voltak, elkopnak az idők múltán. Némelyik pedig arra a szomorú sorsra jut, hogy hamissá is válik. Néhány évtizede még közszájon forgott például, hogy „amit Jancsi nem tanult meg, meg nem tudhatja azt János”. A szólásnak kétszeresen is igaza volt. Oktatási rendszerünk nem volt a maihoz hasonlóan nyitott, felnőttoktatásról pedig csak néhány megszállott ember álmodozott.

A mai gyorsuló időben, az információrobbanás korában a becsülések szerint egy munkásnak élete során négyszer-öttször kell újratanulnia a szakmáját, és nemcsak azt; alkalmazkodnia kell a termelés egyre modernebb szisztémáihoz, és szüksége van egy sor újabb társadalmi ismeretre is. Az iskola-rendszerű képzésre fordítható idő véges. És egy sajátos ellentmondást is rejt magában. Egyre több ismeretet kellene egyre rövidebb idő alatt megtanítani az emberekkel. A felnőttoktatás tehát már napjainkban is elengedhetetlenül szükséges, fontossága pedig egyre növekszik. A régi szólás ugyanis ma csak így érvényes: „Ami Jancsi nem tanulhatt meg Jánosnak kell azt megtanulnia!” Fogalmazhatnánk így is: kénytelen megtanulni!

mányos Ismeretterjesztő Társulat ki is dolgozott egy száz előadásból, 10 sorozatból álló tematert. A munkások például ilyen kérdéskörökkel ismerkedhetnek meg: Mit kell tudni társadalmi osztályunkról?, Gazdaságpolitikánkról — népszerűen, Mit hozhat számunkra a tudományos-technikai forradalom?

Komplex oktatás

A tanfolyami forma beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Lehetőséget ad ugyanis a komplexitásra; a munkások nem egy-egy témával ismerkednek meg csupán; hanem használható ismeretrendszerhez jutnak. Egyetlen példával igazolható mindez. Lehetséges-e vajon a szocialista életmód bonyolult kérdéskörét egymással össze nem függő, egymásra nem épülő néhány előadásból megismerni és meg is érteni? Aligha.

A munka nagyságát jellemzi, hogy a TIT városi szervezete az elmúlt években 204 közismereti tanfolyamot rendezett; elsősorban a munkásművelődés segítésére. Ennek létjogosultságát bizonyítja az is, hogy a szakmunkásvizsgára előkészítő tanfolyamok hallgatói lényegesen jobb eredménnyel vizsgáznak a megfigyelések szerint,

mint az egyénileg készülők. Tanulmányi átlaguk a nappali tagozaton végzetekéhez hasonló.

Száz óra alatt

Az új formára a TIT előadói gárdájának is fel kellett készülnie, de még ennél is fontosabb volt, hogy a vállalatok, üzemek értelmisége is bekapcsolódjék. Számukra olyan tanfolyamokat szerveztek, amelyeken a felnöttek oktatásának lélektanával, az ismeretterjesztési módszertanával ismerkedhetnek meg. Néhány más intézkedés mellett ez tette lehetővé, hogy létrejöhön egy korszerű, üzemen belüli továbbképzési rendszer, a vezető munkások és munkavezetők tanfolyama. Hatvan—százötven óra alatt a résztvevőket tájékoztatják vállalatuk helyzetéről és feladatairól, a vezetőképzés szerepéről munkahelyük életében; megismerkednek a vezetői munka elméletével és gyakorlatával; hallanak a műhelyvezetés üzemgazdasági és emberi vonatkozásairól; szereznek jogi és munkavédelmi ismereteket.

És ez csak egyetlen törekvés a sok közül. A formák továbbgondolása a TIT városi szervezetének közelebb megrendezendő küldöttgyűlésére vár.

Petri Ferenc

Zöldegről, gyümölesről

A szakértelem

Nem vitát akarok gerjeszteni a mezőgazdaságban dolgozó pályatársaim között, amikor azt állítom, hogy a zöldegrtermesztés összetettebb feladat, mint a kukorica, vagy a búza termesztése. Tudom, hogy a tudományos és technikai ismeretek sokasága kell ahhoz is, hogy a búza termésátlagai emelkedjenek, de néhány nagyon jól képzett szakember már garanciát jelent arra, hogy ezek az ismeretek maradéktalanul érvényesüljenek. A kertészet kényesebb ágazat. Főlia vagy üveg alatt védjük a növényt a külső behatásoktól — tudni kell jól védeni! —, mesterségesen pótoljuk a csapadékot és a hiányzó meleget — ehhez is érteni kell —, és sokkal bonyolultabb a növényvédelem is. A kockázat is nagyobb a kertészetben. Ha nem sikerül valami a szabadföldi paradicsom egyetlen négyzetméterén, legföljebb 3—4 növényt veszítünk vele. Melegházban a duójába, árban legalább öt-hatszorosra veszik. Ezért is mondják szívesen a kertészek: itt minden lépéshez, minden munkafolyamathoz szakértelem kell.

Jól szervezett, központi intézkedések sora segíti most a zöldegrtermesztés körének bővítését. Akik nem rendelkeznek még elegendő tapasztalattal, azoknak szeretném elmondani a mihályteleki

nagyüzemi és háztáji kertészet példaira támaszkodva, hogy a szakértelem megkorsorozhatja a belefektetett energia hasznát. A mi szövetkeztünk abban a szerencsés helyzetben volt és van, hogy hagyományos zöldegrtermő területen alakult. A szakértelem az 1700-as évekbeli datálhatóan generációról generációra hagyományozódott, és közben mindig gyarapodott. Bár a város közelében alakult ki ez a körzet, nem a városellátást szolgálta, inkább ipari feldolgozásra alkalmas növényeket dohánt és fűszerpaprikát — termelt, és későbbi éveit is az ipar és a nagykereskedelem határozta meg. Amikor a szövetkezet megalakult, a retek, a saláta, a sárgarépa és a fűszerpaprikapalánta már országos hírűvé tette az itteniek munkáját. Főliát is előbb alkalmazták, mint a nagyüzemek. A szövetkezetnek csak jól kellett ismernie gazdag örökségét és megtennie mindent, hogy a meglévő szakértelem tovább gyarapodjék.

A Kertészeti Egyetem Zöldegrtermesztési Tanszéke Somos András akadémikus révén személyes kapcsolatot tartott a mihálytelekiekkel. Ez a kapcsolat állandó továbbképzést, az újabb ismeretek igen gyors áramlását jelentette. A termelőszövetkezet maga szervezte később az előadásokat és tapasztalatcseréket, törekvését mindig tömeges érdeklődés kísérte. A háztáji és a nagyüzem között a szövetkezet fennállása óta teljes volt az összhang.

Említettem, hogy gazdag hagyományt örökölt a szövetkezet, de nem állhatott meg az örökség színvonalán. A főliaalagut magas főliasátrakkal egészítette ki, a termálprogram pedig korszerű hajtatóházzal hozott. Ha akartuk volna, akkor se tudtuk volna megakadályozni, hogy a nagyüzemben alkalmazott új termelési módszerek át ne szivárognának a kiskertekbe. Természetesen nem is akartuk, inkább segítőtűk. Mégis el kell mondanom, hogy a magas főliasátrak alkalmazása után 5 év telt el, mire otthon is ilyen épített magának, aki előnyéről a szövetkezetben nap mint nap meggyőződhetett. Sok oka van ennek, magyarázatul azt említem csak, hogy amíg a retekben jó üzletet láttak, nem is volt szükségük ilyen főliasátrakra. Végeredményben a hagyományos piacérzékenység kényszerítette tagjainkat és a szövetkezetet, hogy új

módszert alkalmazzanak. Sokáig biztos jövedelmet hozott a Karsai József által kifundált ötlet: a retek és a fűszerpaprika magját egyszerre vetették el. Amikor a retek kezdett fejlődni a palánta — erre azonban az alacsony főliaalagut is meg kellett. Amikor piaci bonyodalmak támadtak a retek körül — maig sajnálom, hogy nem sikerült megoldanunk —, akkor kezdtek paradicsomot és paprikát is termelni, de ehhez már kellett a magas fólia. Végeredményben lemasolták az üzemi módszert, és mi segítettük a másolást. Vagonszámra rendeltük a hozzávaló feszítőbordákat és a főliát is. A termálviz előnyös tapasztalatait úgy hasznosították, hogy fűteni kezdték főliasátraikat. Váltak hangoztatják tagjaink, ha sikerülne eljuttatni hozzájuk a vezetékes gázt, mostani, igen jelentős termelésük megkorsorozódhatna.

A magas fólia és az új növények sora azonban más növényvédelmi munkát, nagyobb figyelmet, nagyobb pontosságot is kíván. A növényvédelmet nehéz ellesni, hiszen kevés ember végzi. Nem is elegendő a „ránézéses” tájékozódás, hiszen a mérég veszélyes. Legutóbbi tanfolyamaink tehát erre tértek ki igen alaposan.

A szövetkezet kertészeti ágazata tavaly 7,5 millió, idén 10 millió 300 ezer forintost tervvel dolgozik. A kisüzemek ennek közel dupláját adják területükön. Jólisik leírni, hogy az örökséget kamatostól adtuk vissza, a háztáji és a nagyüzemi tapasztalatokból gyarapodik. Többszörösen jól jár ezzel a szövetkezet is, főlvásárolja és értékesíti a háztáji zöldegr, de ennél is fontosabb, hogy a szövetkezetben is jobban, szakértelemmel dolgoznak a legújabb ismeretek birtokában tagjaink.

Fölmerül a kérdés: mit hasznosíthat mindebből az a gazdaság, amelyik csak most kezd zöldegrtermelni? A példa semmiképpen nem másolható, a belőle kitűnő észszerűség azonban számos, használható új ötletet is szülhet. Tanácsunk csak az lehet: a zöldegrtermesztéshez szakértelem kell, és tanulni mindig olcsóbb, mint saját kárunkon tapasztalni. Egyszerű példa a szakma iránti igen nagy fokú érdeklődésre, tanulási vágyra: az országos szervezésű főliás tanfolyam soron következő bemutatójára 600 résztvevőt várunk.

Borthaiser Antal,
a szegedi Új Élet Tsz
főkertésze

Hasznos ismeretek

Egy időben úgy vélték, hogy mindehhez elegendő néhány előadás. Berendezték a vállalat nagytermét, vagy étkezdéjét. Az előadó jött, beszélt és távozott. Az emberek végighallgatták, vagy nem hallgatták végig, tanultak valamit hasznosat, vagy unatkoztak egy sort. A fázisozás hatása és haszna nem volt ebben a formában megmérhető. És ma még nagyobb baj; az itt szereshető tudásnak vajmi kevés köze volt a gyakorlathoz, az igényekhez.

Pedig az ember azt tanulja csak szívesen, aminek szükségét látja. Marx írja: „Az ember gyakorlati igényeinek fogva mindent önként elaját, birtokba vesz, aminek hasznosságáról őt külön nem kell meggyőzni.” A megállapítás a követendő utat is megmutatja; azokat az ismereteket kell terjeszteni, amelyekre az embereknek szükségük van. A Tudu-

Továbbképzés jogászoknak

Az utóbbi időben több jelentős változás is bekövetkezett a földtulajdonnal kapcsolatos jogszabályokban. Ezért is rendezett tegnap továbbképzést jogászok számára a megyei tanács nagytermében a TESZÖV és a jogászszerzők megyei szövetkezeti szakosztálya.

Az összejövetelt dr. Farkas Miklós, a TESZÖV titkár-helyettese nyitotta meg. Dr. Kulcsár Sándor, a Csongrád megyei tanács osztályvezető-helyettese a mezőgazdasági ingatlanok kisajátításának jogi szabályozásáról beszélt, dr. Dietrich Gábor, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának csoportvezetője pedig az államigazgatási eljárásokról tartott előadást a termelőszövetkezetek jogi ügyintézőinek.

Fődij: kétszáz személyes csokoládétorta

TOR-TA-TÚRA

Somogyi Károlyné felvétele

Menettánc

Hány foka van az algyői híd korlátjának? Mennyi nyersanyag kell egy ezer-személyes rántottkás-vacsorához? Ilyen, és ehhez hasonló kérdések is szerepeltek az orvosegyetemisták tegnap lezajlott TOR-TA-TÚRA vetélkedőjén. A SZOTE KISZ-bizottsága által szervezett politikai hét záróeseménye volt az évfolyamok közötti vetélkedő. Az ország egyetemistái és főiskolái által kezdeményezett akcióhoz kapcsolódva **hagyományteremtő szándékkal rendezték meg** az egy hét gazdag és változatos programját, melyben a politikai vetélkedők, viták, kulturális programok után a tegnapi nagyszabású eseménysorozat volt a zárórövidvény.

Napokkal ezelőtt felfestett utak, plakátok, kidekorált autók hirdették a TOR-TA-TÚRA-t. Az egyik előzetes programként tegnap reggel fél 6-kor az újszegedi Ligetben több mint ezeröttszázan futottak, a legapróbbaktól a legidősebbekig. Délután néptáncbemutatót rendeztek. A hat csapat népviseletbe öltözött táncosportjai zenekari kísérettel vonultak menettáncban a Kársz utcán, a Dugonics térről a Széchenyi

térre. A hat csapat tagjai — több mint ezerkétszázán — hat különböző helyszínen — az egyetem kollégiumaiban gyülekeztek, maguk köré toborozva ismerősöket, érdeklődőket, városlakókat. A színhelyek között a Kossuth Lajos lakotanya katonái építették ki az UTH rádióantennát, így azonos feltételek mellett versenyezhetek az egyetemisták. A bemelegítő feladatok után 120 politikai, művészeti, zenéi, történelmi, sport stb. témájú kérdésre kellett válaszolniuk a csapatoknak. Ezeket egészítették ki az úgynevezett futkosó feladatok, melyek során emberekkel kellett mozgósítani, tárgyakat gyűjteni, felkutatni, előteremteni, humoros, meghökkentő feladatokat kellett teljesíteni.

A TOR-TA-TÚRA vidám, tréfás vetélkedő **fődija kétszáz személyes óriási csokoládétorta volt**. A programok készítésekor maguk a szervezők sem gondolták, hogy ennyi érdeklődőt vonz a fátylas felvonulás, a futóverseny a néptáncosportok bemutatója és a vetélkedő. Minder bizonyos érdekes, **csodaszép hagyomány alapjait** vetették meg az orvosegyetemisták.

Növényvédelem

Tavaszi teendők a kiskertekben

A szakemberek becsülése alapján az áttelelő salátát Szeged környékén az erős fagy s a hirtelen beköszönött meleg megviselte, így hajlamosabb a szürkepenészes fertőzésre, ez pedig a tövek pusztulását eredményezi. Feltétlen szükséges tehát minden kiskertben elvégezni ebben az időszakban a permetezést. Célszerű ezt az Ortho-Phaltán 0,2 százalékos vagy az Orthocid 50 WP 0,2 százalékos oldatával elvégezni, 10—14 naponként. Esős időben az Ortho-Phaltán porozó használata indokolt, ilyenkor 2—3 grammot kell kiszórni négyzetméterenként.

A tavaszi meleg időszak nagyon sok károsítót is előcsalogatott nyugalmi állapotukból. A disznóvényeken, valamint almafákon és barackfákon is megjelentek a levéltetvek. A házikertekben

tehát az egyre erősödő fertőzések elkerülésére Bi—58 0,1 százalékos vagy Anthio 33 EC 0,1 százalékos permetezéssel kell védekeznünk.

Az almafa-varasodás fertőző spórái is megjelentek, ezért a legközelebbi csapadékos napokat követően ne feledkezzünk meg a védekezésről. Erre alkalmas vegyszerek: a Dithane M—45 0,2 százalékos, a Zineb 0,3 százalékos, illetve az Orthocid 50 WP 0,2 százalékos. A növényvédelmi jelentések szerint erősödik környékünkön az almafa lisztharmatos betegsége is. Ez ellen a Fundazol 50 WP 0,1 százalékos, vagy a Thiovit 0,3—0,4 százalékos oldatával védekezzünk. Célszerűbb, a Fundazol használni, mert ez nemcsak a lisztharmat, hanem a varasodás ellen is védelmet nyújt.

Új biztosítások, gyorsabb kárrendezés

Az Állami Biztosító sajtótájékoztatója

Több mint másfél millió esetben különféle biztosítások alapján 4,5 milliárd forint kártérítést fizetett ki a múlt évben az Állami Biztosító — közölte pénteki sajtótájékoztatóján a MU-OSZ-ban Gerebenics Imre vezérigazgató, aki ismertette az intézet idei feladatait, terveit, a biztosítottak érdekében hozott intézkedéseket. Bejelentette, hogy az év elején egész sor új és korszerűsített biztosítást vezetett be. A legjelentősebb változás a csoportos élet- és balasztbiztosítás továbbfejlesztése. A CSEB anyagi segítséget nyújt azoknak is, akik foglalkozási ártalom vagy betegség következtében veszítik el munkaképességüket, vagy bármilyen okból hosz-

szan tartó betegállományra kényszerülnek. A CSEB alapján 4000 forintot kapnak a nyugdíjba vonuló tagok, s új szolgáltatás az is, hogy szülés alkalmával 1000 forintot kap a biztosított.

A gépjárműkár-rendezés további egyszerűsítésére 5000 forintot aluli károkat, a kárfelvétellel egyidőben, bármelyik OTP-fiókban beváltható csekkel egyenlíti ki. Az ügyfelek kényelmére valamennyi megyében létesítettek a budapestihez hasonló központi ügyfélszolgálati irodát. Budapest valamennyi kerületi AB-igazgatóságára felszerelnek automata üzemenkövetítő berendezést, amely lehetővé teszi a folyamatos, éjjel-nappali kárbejelentést. (MTI)